

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

Evidenční číslo: 8657/2013
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): 139/SU/2012

Nález

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 16. 11. 2012 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi ve věci návrhu ■, (dále též „Navrhovatel“), proti instituci, MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a. s., IČO 28574010, se sídlem Hybešova 200/6, 779 00 Olomouc - Hodolany, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Ostravě, oddíl B, vložka 10091 (dále též „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o vrácení částky ve výši 6.500,-Kč, takto:

- I. **Instituce, MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a. s., IČO 28574010, se sídlem Hybešova 200/6, 779 00 Olomouc – Hodolany, je povinna navrhovateli, ■, zaplatit částku 6.500,- Kč (slovy: šest tisíc pět set korun českých), a to ve lhůtě 3 dnů ode dne právní moci tohoto nálezu.**
- II. **Instituce, MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a. s., je podle § 17a zákona o finančním arbitrovi povinna zaplatit sankci ve výši 15.000 Kč (slovy patnáct tisíc korun českých), protože arbitř v nálezu vyhovuje návrhu navrhovatele, ■. Sankci je instituce, MSC MONEY SERVICE CORPORATION, a. s., povinna uhradit ve lhůtě do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto nálezu na účet Kanceláře finančního arbitra vedený u České národní banky, č. 19-3520001/0710, var. symbol 1392012, konst. symbol 558.**

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá vrácení peněžní částky ve výši 6.500,- Kč, kterou uhradil Instituci jako zálohu za uzavření smlouvy o úvěru, který mu Instituce neposkytla.

Finanční arbitř z předložených podkladů zjistil, že Navrhovatel uzavřel s Institucí prostřednictvím finančního konzultanta ■ (dále jen „Finanční konzultant“), dne 2. 11. 2012 Smlouvu o konzultaci, jejímž předmětem byl podle bodu b. Povinných informací Smlouvy o konzultaci závazek Instituce spočívající v „*podání informací o správném úvěrování, vysvětlení*

podstaty zákona o spotřebitelském úvěru a informací o ochraně spotřebitele, zhodnocení finanční situace klienta finančním konzultantem.“ V bodě c. Povinných informací Smlouvy o konzultaci si smluvní strany sjednaly, že „[c]eny za poskytnutí služeb podle Smlouvy jsou celkem 6.500,- Kč s DPH bez dalších poplatků, daní nebo jiných plateb“, kdy tyto ceny jsou podle bodu d. „splatné v hotovosti při plnění podmínek Smlouvy ...“ (dále jen „Smlouva o konzultaci“).

Finanční arbitr dále zjistil, že téhož dne, tj. 2. 11. 2012, Navrhovatel označený jako zájemce s Institucí označenou jako poskytovatel, zastoupenou Finančním konzultantem, uzavřel Klientskou smlouvu č. ■■■, v níž mimo jiné vyjádřil svůj zájem o získání půjčky ve výši 500.000,- Kč (dále jen „Klientská smlouva“). Předmětem Klientské smlouvy je podle odstavce 3 závazek Instituce, že „posoudí podle vlastních pravidel a postupů s ohledem na údaje, které zájemce v této smlouvě a v dalších dokumentech uvedl, a sám se rozhodne, zejména s ohledem na zákon o spotřebitelském úvěru, zda zájemci úvěr poskytne, či nikoliv“, přičemž tuto činnost se zavázala podle odstavce 14 vykonat bezplatně.

Pro úplnost finanční arbitr dodává, že pro případné řešení sporu ze Smlouvy o konzultaci a Klientské smlouvy si Navrhovatel s Institucí sjednali dne 2. 11. 2012 rozhodčí smlouvu (dále jen „Rozhodčí smlouva“), kde je v prvním odstavci uvedeno, že „Smluvní strany se výslovně dohodly, že veškeré spory vznikající ze Smlouvy o konzultaci uzavřené dne 2. 11. 2012 po telefonu, anebo Klientské smlouvy F 000840, a v souvislosti s nimi, budou projednávány a rozhodovány s vyloučením pravomoci obecných soudů v rozhodčím řízení...“.

Finanční arbitr je mimo jiné příslušný k rozhodování sporů mezi věřitelem nebo zprostředkovatelem a spotřebitelem při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru podle § 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrovi, jestliže k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

Pro účely tohoto řízení finanční arbitr vyloučil, že by se mohlo jednat o spor mezi poskytovatelem a uživatelem při poskytování platebních služeb, spor mezi vydavatelem elektronických peněz a držitelem nebo spor z kolektivního investování ve smyslu § 1 písm. a), b) nebo d) zákona o finančním arbitrovi.

Podle § 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“) se spotřebitelským úvěrem rozumí „odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba poskytovaná nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem, nebo zprostředkovatelem“. Finanční arbitr je pak příslušný k řešení sporů vzniklých při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů, pokud se na tyto spotřebitelské úvěry vztahuje zákon o spotřebitelském úvěru nebo předcházející právní úprava, tj. zákon č. 321/2001 Sb., o některých podmínkách sjednávání spotřebitelského úvěru a o změně zákona č. 64/1986 Sb. (dále jen „zákon 321/2001 Sb.“).

Instituce je obchodní společností, která je držitelem živnostenského oprávnění s předmětem podnikání „Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru“, na jehož základě byla při splnění dalších podmínek v souladu se zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, oprávněna v době uzavření smluvních vztahů poskytovat a zprostředkovat

spotřebitelské úvěry. Instituce tedy může být institucí ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi.

Ze shromážděných podkladů finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel vystupoval ve smluvních vztazích s Institucí jako fyzická osoba, která by jednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu povolání. Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu § 3 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi. Navrhovatel tedy může být navrhovatelem ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že se telefonicky informoval dne 1. 11. 2012 o možnosti sjednání úvěru s Institucí, která se inzerovala jako rychlý poskytovatel nebankovního úvěru. Navrhovatel tvrdí, že mu Finanční konzultant sdělil, že mu byl na základě poskytnutých informací úvěr schválen, přičemž je potřeba jen přijet a podepsat úvěrovou smlouvu spolu se složením jistiny ve výši 6.500,- Kč. Během hovoru Navrhovatel nabyl dojmu, že tato Instituce je spolehlivá a nejedná se o žádný podvod. Navrhovatele podle jeho tvrzení Finanční konzultant ujišťoval, že po podpisu smlouvy a zaplacení jistiny, která má být v podstatě brána jako první splátka úvěru, mu bude ihned na pobočce ■ již schválený úvěr odeslán na účet. Dne 2. 11. 2012 (po telefonickém ujištění, že schůzka platí a smlouva je připravena k podpisu) se Navrhovatel dostavil na pobočku k podpisu smlouvy o úvěru krátce před koncem jejich pracovní doby.

Navrhovatel namítá, že byl uveden v omyl, a to tvrzením Instituce, že podepsání smlouvy je jen formalita ke schválení úvěru. Navrhovatel ■ uhradil požadovanou částku 6.500,- Kč; smlouvu Navrhovatel podepsal, aniž by mu byla poskytnuta dostatečná doba k nahlédnutí a prostudování, přičemž mu Finanční konzultant opakovaně podal informace, které si sdělovali telefonicky, s tím, že nejpozději v pondělí 5. 11. 2012 bude moci úvěr čerpat.

Navrhovatel tvrdí, že se dne 5. 11. 2012 telefonicky dotazoval ■, kdy může očekávat peníze na svém účtu, ten mu však sdělil, že je to věc Instituce a on s tím již nemá nic společného.

6. Tvrzení Instituce

Instituce namítá nepřislušnost finančního arbitra k předmětu sporu s tím, že finanční arbitr není příslušný se Smlouvou o konzultaci zabývat, neboť nejde o službu při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru a plnění ze smlouvy o konzultaci není hodnocením bonity klienta ve smyslu § 9 zákona o spotřebitelském úvěru.

Instituce argumentuje, že kromě poskytování spotřebitelských úvěrů se věnuje i poskytování lektorských, vzdělávacích služeb klientům a to způsobem, že umožňuje prostřednictvím svých finančních konzultantů uzavření smlouvy o konzultaci, jejímž předmětem je informování o správném úvěrování, vysvětlení pojmů ze zákona o spotřebitelském úvěru, o ochraně spotřebitele a zhodnocení finanční situace klienta. Tuto svou činnost odůvodňuje i zhoršující se platební morálkou klientů Instituce jako nebankovního poskytovatele spotřebitelských úvěrů.

Ke sporu s Navrhovatelem Instituce potvrzuje, že dne 2. 11. 2012 uzavřela telefonicky prostřednictvím Finančního konzultanta s Navrhovatelem smlouvu o konzultaci; téhož dne mu Finanční konzultant na osobní schůzce poskytl plnění z této smlouvy a Navrhovatel jako cenu

za poskytnutí této služby uhradil podle Smlouvy o konzultaci částku ve výši 6.500,- Kč. Instituce argumentuje, že Smlouva o konzultaci byla splněna oběma smluvními stranami.

Instituce dále tvrdí, že téhož dne, tj. 2. 11. 2012, uzavřela prostřednictvím Finančního konzultanta s Navrhovatelem Klientskou smlouvu. Předmětem smlouvy bylo posouzení žádosti o půjčku Navrhovatele s ohledem na údaje, které Navrhovatel uvedl v Klientské smlouvě a rozhodnutí, zda Navrhovateli půjčku poskytne či nikoliv. V souladu s touto smlouvou Instituce dopisem ze dne 5. 11. 2012 požadovala po Navrhovateli poskytnutí dalších dokladů, ze kterých by mohla posoudit schopnost Navrhovatele splácet, ovšem Navrhovatel požadované informace neposkytl.

Instituce potvrzuje přijetí dopisu ze dne 16. 11. 2012, kterým Navrhovatel od smlouvy odstoupil, což Instituce akceptovala. Instituce argumentuje, že z její strany nebyla naplněna Klientská smlouva z důvodu nedodání požadovaných dokumentů a následného odstoupení od Klientské smlouvy. Instituce rovněž konstatuje, že uzavřením Smlouvy o konzultaci není podmíněno uzavření Klientské smlouvy.

Instituce tvrdí, že nevlastní zvukové záznamy komunikace s Navrhovatelem a eviduje pouze hovor s Navrhovatelem na call centrum Instituce a to ze dne 6. 11. 2012 v 14:27 hodin.

K výzvě finančního arbitra na předložení originálu osobního dotazníku Instituce uvádí, že *„nemůže předložit finančnímu arbitrovi Osobní dotazník, neboť jeho souhlas klienta na zpracování a uchování osobních údajů z Osobního dotazníku je limitován 30 dny. Po této době jsou listiny s osobními údaji skartovány. Instituce pouze ponechává poslední stranu Osobního dotazníku s podpisem žadatele.“*

Instituce doplňuje, že za konzultační činnost na základě Smlouvy o konzultaci vybírá od svých klientů různé ceny s ohledem na rozdílnost služeb, které jsou klientům poskytovány, a to zejména v rozsahu získávání informací od klienta a jejich podrobnostech. V tomto ohledu vždy záleží na finančním konzultantovi, který konzultaci s klientem provádí.

8. Tvrzení Finančního konzultanta

Finanční konzultant k věci uvádí, že dne 2. 11. 2012 uzavřel po telefonu s Navrhovatelem prostřednictvím svého zaměstnance ■ Smlouvu o konzultaci. Na osobní schůzce konané stejného dne uzavřel Navrhovatel s Finančním konzultantem také Klientskou smlouvu. Přesnou podobu schůzky si Finanční konzultant ani ■ nevybavují a výpisy z hovorů ani záznamy telefonických hovorů s Navrhovatelem Finanční konzultant nemá k dispozici.

Finanční konzultant tvrdí, že si Navrhovatel s Finančním konzultantem sjednal schůzku, aby mohl splnit podmínky ze Smlouvy o konzultaci a že při té schůzce Navrhovatel projevil zájem o půjčku od Instituce. Schůzka s Navrhovatelem byla pouze jedna v provozovně Finančního konzultanta na adrese ■.

Finanční konzultant dále konstatuje, že klientskou smlouvu lze uzavřít bez smlouvy o konzultaci.

Ke Smlouvě o konzultaci uzavřené s Navrhovatelem Finanční konzultant uvedl, že ■, jako dostatečně proškolený zaměstnanec na základě telefonického rozhovoru nabídl Navrhovateli konzultaci B za cenu 6.500,- Kč. Jako každému klientovi měly být Navrhovateli sděleny

podmínky Smlouvy o konzultaci po telefonu, včetně seznámení s cenou. Následně Navrhovatel podepsal prohlášení, že konzultace byla poskytnuta a je seznámen s nevrátností plnění ze smlouvy o konzultaci.

Finanční konzultant obecně k průběhu schůzky doplňuje, že obvykle při konzultaci B trvá jednu až dvě hodiny. Finanční konzultant se klientovi nejdříve představí, ověří si jeho osobní údaje a vysvětlí klientovi podmínky smlouvy o konzultaci. Při konzultacích používá brožuru „Základní zásady zodpovědného úvěrování“ jako osnovu školení pro klienta, zjišťuje jeho majetkové poměry, které následně zapisuje do Osobního dotazníku, a odpovídá na dotazy klienta.

Finanční konzultant zrekapituluje hlavní body schůzky, které nechá v písemné podobě klientovi podepsat. Jedno vyhotovení rekapitulace schůzky o dvou listech obdrží klient, jedno Instituce a jedno Finanční konzultant. Po odchodu klienta pak Finančnímu konzultantovi zůstane jen doklad o zaplacení a dva listy rekapitulace, resp. prohlášení, která Finanční konzultant doložil jako přílohu.

Cena za plnění ze Smlouvy o konzultaci ve výši 6.500,- Kč se podle tvrzení Finančního konzultanta skládá ze dvou částí. Částka ve výši 3.000,- Kč je určena pro Instituci a je Finančním konzultantem vložena na její účet. Částka ve výši 3.500,- Kč je odměnou pro Finančního konzultanta, kterou si ponechává. Z tohoto důvodu je doklad o zaplacení rozdělen na dvě části, kdy jednu část si ponechá Finanční konzultant a druhou zasílá Instituci. Navrhovatel pak má obdržet doklad o zaplacení celé částky, tj. 6.500,- Kč.

K dotazu finančního arbitra, zda Finanční konzultant vypracoval s Navrhovatelem Osobní dotazník, jako doklad o plnění ze Smlouvy o konzultaci a zda bylo tohoto osobního dotazníku či informací z něho získaných dále použito pro účely Klientské smlouvy, se Finanční konzultant nevyjádřil, pouze uvedl jako součást obecné informace, že s klienty je Osobní dotazník vyplňován a zapisují se do něj údaje sdělené klientem. Osobní dotazník ani jeho kopii si finanční konzultant neponechává. Vyhotovený Osobní dotazník zasílá spolu se smluvní dokumentací Instituci. Informace z Osobního dotazníku nejsou (kromě výše příjmů a závazků) použity v klientské smlouvě.

10. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy. Finanční arbitr všechny navržené a jím shromážděné důkazy provedl, když hodnotil každý důkaz jednotlivě a všechny v jejich vzájemné souvislosti, a uvážil o nich takto.

Finanční arbitr pro účely tohoto řízení vzal za prokázané, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 2. 11. 2012 Klientskou smlouvu a Smlouvu o konzultaci. Součástí Smlouvy o konzultaci je potvrzení o zaplacení částky ve výši 6.500,- Kč jako plnění z této smlouvy prostřednictvím telefonu dne 2. 11. 2012, ve kterém je uvedeno, že „[k]lient podpisem tohoto potvrzení dává souhlas, aby s plněním z výše uvedené Smlouvy o konzultaci bylo započato ve smyslu § 53 odst. 8 písm. a) občanského zákoníku, před uplynutím lhůty 14 dnů od převzetí plnění ze strany klienta. Dokladem o splnění bude Osobní dotazník.“

Ani jedna ze stran sporu vyplněný Osobní dotazník nepředložila. Instrukce finančnímu arbitrovi doložila dokument, který označuje jako poslední stranu Osobního dotazníku. Předložený jednostránkový dokument je označen jako „*PROHLÁŠENÍ ŽADATELE / SPOLUŽADATELE*“ a jeho obsahem je prohlášení žadatele a spolužadatele o udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů za účelem získání údajů o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce a dále prohlášení týkající se pravdivosti uvedených údajů, seznámení s finanční situací a obdržení informací. Instrukce k nemožnosti předložit celý Osobní dotazník argumentuje ve svém vyjádření evid. č. 1863/2013 ze dne 1. 3. 2013, že „...nemůže předložit finančnímu arbitrovi Osobní dotazník, neboť jeho souhlas klienta (rozuměj Navrhovatele) na zpracování a uchování osobních údajů z Osobního dotazníku je limitován 30 dny. Po této době jsou listiny s osobními údaji skartovány. Instrukce pouze ponechává poslední stranu Osobního dotazníku s podpisem žadatele“.

Rozporná jsou podle názoru finančního arbitra tvrzení Finančního konzultanta, kdy tvrdí, že klientskou smlouvu lze uzavřít i bez smlouvy o konzultaci, když současně závěrem svého vyjádření obecně k postupu při uzavírání smlouvy o konzultaci B uvedl, že na konci schůzky zrekapituluje její hlavní body, které nechá klientovi podepsat, přičemž jedno vyhotovení této rekapitulace o dvou listech obdrží klient, jedno Instrukce a jedno si ponechá Finanční konzultant. V držení Finančního konzultanta má zůstat pouze doklad o zaplacení provize pro Finančního konzultanta a dva listy prohlášení, na která Finanční konzultant odkazuje jako na přílohu svého vyjádření. Jako přílohu pak Finanční konzultant předložil prohlášení ke Klientské smlouvě číslo ■ ze dne 2. 11. 2012 a prohlášení ke Smlouvě o konzultaci číslo ■ z téhož dne. Finanční arbitr na základě výše uvedených tvrzení dovozuje, že Finanční konzultant své tvrzení o možnosti samostatného uzavření výše uvedených smluv současně popírá tvrzením, že klient vždy obdrží dvě prohlášení k dvěma smluvním ujednáním, kdy jedno odkazuje na plnění ze Smlouvy o konzultaci a druhé na plnění z Klientské smlouvy, přičemž obě prohlášení jsou shodně opatřena stejným číslem odkazujícím na Klientskou smlouvu.

Finanční arbitr zjistil, že Osobní dotazník slouží k získání informací o základních údajích žadatele a spolužadatele (jméno, státní občanství, rodinný stav, bydlení, dosažené vzdělání či sociální zařazení), o příjmu žadatele a spolužadatele (zaměstnání, čistý měsíční příjem, srážky ze mzdy, předmětu podnikání nebo ostatních příjmech), o závazcích žadatele a spolužadatele (výživné, měsíční bankovní a nebankovní závazky) nebo o požadované výši úvěru včetně uvedení částky, kde je uvedeno „*Částka úvěru nebo půjčky, o které by chtěl žadatel nebo žadatel a spolužadatel požádat*“.

Otázce zjišťování informací o klientovi se dále věnuje odstavec 3. Klientské smlouvy, kde je uvedeno, že „[p]oskytovatel (rozuměj Instrukce) je oprávněn na základě této Klientské smlouvy za účelem uzavření smlouvy o půjčce požadovat po zájemci o uzavření smlouvy o půjčce dokumenty, ze kterých poskytovatel posoudí podle vlastních pravidel a postupů s ohledem na údaje, které zájemce v této smlouvě a v dalších dokumentech uvedl a sám se rozhodne, zejména s ohledem na zákon o spotřebitelském úvěru, zda zájemci půjčku poskytne, či nikoliv. Jde především o informace o majetkových a výdělečných poměrech zájemce, o požadované výši půjčky, možnosti splácení, možnosti případného ručení, možnosti poskytnutí zástavy, o vlastnictví k věcem movitým či nemovitým, o existenci dalších závazků zájemce vůči jiným věřitelům apod.“ V návaznosti pak podle odstavce 4. „[o] výsledku posouzení žádosti je povinen zájemce vyrozumět poskytovatel“.

K informacím o klientovi podle odstavce 3 se dále vztahuje odstavec 12. Klientské smlouvy, kde zájemce s odkazem na zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, prohlašuje, že uděluje Instituci výslovný souhlas „*ke zpracování jeho osobních údajů získaných i z Osobního dotazníku za účelem poskytnutí půjčky správcem, získání údajů o bonitě, důvěryhodnosti a platební morálce, pořizování kopií osobních dokladů, vyhotovení návrhu na uzavření smlouvy o půjčce.*“ V odstavci 14. Klientské smlouvy pak uzavřením „*vzniká zájemci nárok na plnění. Smluvní strany se dohodly, že předmět této smlouvy splní poskytovatel bezplatně*“.

Nedílnou součástí Klientské smlouvy podle odstavce 16. tvoří příloha: *Podmínky a informace o podmínkách poskytování půjček – MAGNUM podle přílohy č. 2 k zákonu 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru* (dále jen „Podmínky MAGNUM“). V této příloze se Instituce označuje jako věřitel/zprostředkovatel spotřebitelského úvěru a poskytuje klientovi předsmluvní informace ve smyslu § 5 zákona o spotřebitelském úvěru.

Skutečnost, že Smlouva o konzultaci a Klientská smlouva byly stranami sporu uzavřeny na samostatném listu nelze podle názoru finančního arbitra s přihlédnutím k okolnostem jejich uzavření vnímat tak, že by mezi nimi nebyla žádná souvislost. Naopak, vzájemná souvislost těchto smluv je nejenom časová a místní, když oba smluvní vztahy jsou spojeny zejména co do jejich předmětu. Při zkoumání obsahu závazků smluvních stran, jak bude dále rozvedeno v tomto nálezu, pak finanční arbitr dospěl k závěru, že shora uvedené smlouvy byly uzavřeny za účelem získání, resp. poskytnutí, popř. zprostředkování spotřebitelského úvěru.

Finanční arbitr dovozuje, s ohledem na výše zmíněná ustanovení a přílohy Smlouvy o konzultaci a Klientské smlouvy, jejich obsahovou a časovou souvislost, nesrozumitelnost a vzájemná práva a povinnosti z nich vyplývající a pro průměrného spotřebitele obtížně rozeznatelná, že pokud měly být ze strany Navrhovatele poskytnuty informace o jeho bonitě, platební morálce, závazcích, vlastnictví movitých a nemovitých věcí a zaplacení úplaty ve výši 6.500,- Kč a povinnosti Instituce vyžádat si potřebné dokumenty, poskytnout a sdělit informace přímo či nepřímo související se spotřebitelským úvěrem a zhodnocení bonity klienta, lze se důvodně domnívat, že pro Navrhovatele tvořila veškerá smluvní ujednání jeden celek, jehož cílem bylo získání finančních prostředků od Instituce.

Shora uvedené smluvní vztahy a to především Smlouva o konzultaci, která v záhlaví obsahuje označení „*povinné informace*“, byly podle názoru finančního arbitra způsobilé v Navrhovateli vzbudit dojem, že zjištění či poskytnutí takových informací bylo nezbytným zákonným či smluvním předpokladem pro poskytnutí peněžních prostředků ze strany Instituce. Navrhovatel, jako průměrný spotřebitel, je podepsal, i vzhledem k blízké časové souvislosti, v domnění a pouze za účelem získání spotřebitelského úvěru. Ačkoliv si je finanční arbitr vědom, že rozhodným ukazatelem je hledisko průměrného spotřebitele a nikoliv schopnost či neschopnost konkrétního jedince porozumět obsahu smlouvy, pro úplnost dodává, že jeho závěr, že Navrhovatel kompletní smluvní dokumentaci vnímal jako žádost o poskytnutí úvěru a úplatu ve výši 6.500,- Kč jako úplatu za posouzení této žádosti, dokládá i skutečnost, že Navrhovatel odstoupil dopisem ze dne 13. 11. 2012 od Klientské smlouvy s tím, že byl mylně informován, že jde o smlouvu o úvěru a současně žádá o vrácení částky 6.500,- Kč. Finanční arbitr rovněž poukazuje na číselné označení Smlouvy o konzultaci, které je shodné s číslem Klientské smlouvy.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem dospěl finanční arbitr k závěru, že Instituce vystupovala ve zkoumaném smluvním vztahu v pozici věřitele při nabízení

spotřebitelského úvěru, a proto současně finanční arbitr konstatuje, že spor mezi Institucí a Navrhovatelem je sporem mezi věřitelem jako poskytovatelem spotřebitelského úvěru a spotřebitelem, který je podle § 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi příslušný rozhodovat.

Finanční arbitr má za prokázané, že Navrhovatel zaplatil dne 2. 11. 2012 Instituci částku ve výši 6.500,- Kč (na kterou Finanční konzultant Navrhovateli vydal potvrzení) podle bodu c. Smlouvy o konzultaci, ve kterém je uvedeno, že *„[c]eny za poskytnutí služeb podle Smlouvy jsou celkem 6.500,- Kč s DPH bez dalších daní nebo jiných plateb“*.

Finanční arbitr má dále za prokázané, že Smlouvu o konzultaci a Klientskou smlouvu uzavřel Navrhovatel s Institucí prostřednictvím Finančního konzultanta. Finanční arbitr zjistil, že Instituce jako poskytovatel a Finanční konzultant dne 11. 5. 2012 uzavřeli smlouvu o poskytování služeb (dále jen „Smlouva o poskytování služeb“); podle čl. II. této smlouvy je Finanční konzultant oprávněn uzavírat Smlouvy o konzultaci a Klientské smlouvy na základě plné moci udělené v článku V. této smlouvy. Podle článku III. odstavce 1. Smlouvy o poskytování služeb vzniká Finančnímu konzultantovi nárok na odměnu ve chvíli, kdy splní podmínky stanovené v tomto ustanovení, konkrétně *„uzavře s klientem Smlouvu o konzultaci, klient zaplatí cenu za poskytování služeb dle Smlouvy o konzultaci, finanční konzultant zaregistruje správně do systému poskytovatele Klientskou smlouvu, byla-li uzavřena, finanční konzultant předá poskytovateli část ceny za poskytnuté služby, která mu je dle této Smlouvy určena a finanční konzultant předá poskytovateli správně a úplně vyplněné originály dokumentů ke Smlouvě o konzultaci a originál Klientské smlouvy, byla-li uzavřena“*. Podle odstavce 2. pak Finanční konzultant nemá nárok na odměnu, pokud nejsou splněny všechny podmínky podle odstavce 1. tohoto článku. Finanční arbitr z výše uvedeného tedy dovozuje, že nezbytným předpokladem pro zajištění odměny je vždy uzavření Smlouvy o konzultaci. Za uzavření pouze Klientské smlouvy by Finančnímu konzultantovi nevznikl nárok na jakoukoli odměnu.

Klientskou smlouvu i Smlouvu o konzultaci uzavřely strany sporu jako smlouvu innominátní/nepojmenovanou ve smyslu § 51 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Současně se jedná o občanskoprávní vztah, na který se uplatní zvláštní ustanovení o spotřebitelských smlouvách podle § 51a a násl. občanského zákoníku, neboť jak bylo uvedeno shora, Navrhovatel ve smluvních vztazích s Institucí nejednala v rámci své podnikatelské činnosti.

V Klientské smlouvě je pak Navrhovatel označen jako zájemce a Instituce podle odstavce 1. jako poskytovatel. Nedílnou součástí Klientské smlouvy jsou podle odstavce 16. Podmínky MAGNUM, ve kterých je Instituce označena nejen jako věřitel, ale také jako zprostředkovatel, což ostatně vyplývá z odstavce 10. Klientské smlouvy, podle kterého *„[z]ájemce je srozuměn a souhlasí s tím, že může být v souvislosti s uzavřením této Klientské smlouvy osloven třetí osobou s nabídkou na uzavření smlouvy o půjčce.“*

Finanční arbitr dovozuje, že z hlediska vzájemných práv a povinností z Klientské smlouvy vyplývajících bylo povinností Navrhovatele poskytnout součinnost, resp. doklady požadované Institucí, což dokládá odstavce 5. Klientské smlouvy, podle kterého *„[z]ájemce je povinen poskytnout na základě této smlouvy poskytovateli součinnost k doplnění dalších nebo chybějících údajů, aby poskytovatel mohl řádně s odbornou péčí posoudit schopnost zájemce splácet půjčku...“* a právo na to, aby jeho žádost byla posouzena, které je vyjádřeno v odstavci 14., kdy *„[u]zavřením této smlouvy vzniká zájemci nárok na plnění“*.

Právním Instituce podle odstavce 3. Klientské smlouvy pak bylo požadovat po Navrhovateli doklady k získání informací o Navrhovateli a povinností, která taktéž vyplývá z tohoto odstavce, zhodnotit žádost Navrhovatele podle vlastních pravidel a postupů a sama se rozhodnout, zda spotřebitelský úvěr poskytne, resp. podle odstavců 6. a 10. poskytne v jiné výši či pouze zprostředkuje úvěr, přičemž Instituce se tuto činnost zavázala vykonat podle odstavce 14. bezplatně.

Finanční arbitr je toho názoru, že Navrhovateli nevznikají z Klientské smlouvy, která je podle odstavce 14. bezúplatná, fakticky žádná práva. Povinnost, ke které se Instituce bezplatně zavazuje, není ničím jiným, než činností, kterou nutně musí vykonat v rámci své podnikatelské činnosti při poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů, neboť jí takovou povinnost ukládá zákon (viz § 5 a § 9 zákona o spotřebitelském úvěru). Tuto skutečnost dokládá i odstavec 6. Klientské smlouvy, ve kterém je uvedeno, že *„[ú]věr nebo půjčka nejsou produkty, na které vzniká zájemci jakýkoliv právní nárok. Totéž platí i o výši a způsobu poskytovaných prostředků“*.

Ze shodných tvrzení stran sporu má finanční arbitr za prokázané, že Smlouva o konzultaci byla uzavřena prostřednictvím telefonu, tedy jedním z prostředků komunikace na dálku. Právní úprava uzavírání spotřebitelských smluv prostřednictvím prostředků komunikace na dálku je upravena v § 53 a násl. občanského zákoníku. Ustanovení § 53 odst. 4 občanského zákoníku ukládá povinnost poskytnout spotřebiteli s dostatečným předstihem informace uvedené pod písmeny a) až i). Dále pak v odst. 6 téhož ustanovení ukládá po uzavření smlouvy, nejpozději však před plněním, poskytnout spotřebiteli písemně informace uvedené pod písmeny a) až d).

Spotřebitel má podle § 53 odst. 7 občanského zákoníku možnost při uzavření smlouvy prostřednictvím komunikace na dálku od smlouvy odstoupit ve lhůtě 14 dnů. Současně pak odstavec 7. téhož ustanovení uvádí, že *„[v] případě, že dodavatel nepředal spotřebiteli informace, které je povinen předat písemně nebo jiným obdobným způsobem podle ustanovení odstavců 4 a 6, činí tato lhůta pro odstoupení 3 měsíce od převzetí plnění. Jestliže však jsou informace řádně předány v jejím průběhu, dochází k ukončení tříměsíční lhůty a počíná od té doby běžet lhůta čtrnáctidenní“*. Odstavec 8 téhož ustanovení pak upravuje případy, kde nelze od spotřebitelské smlouvy uzavřené prostřednictvím prostředků komunikace na dálku ve lhůtách a za podmínek podle odstavce 7 odstoupit, kdy v písm. a) uvádí, že nelze odstoupit od smlouvy *„na poskytování služeb, jestliže s jejich plněním bylo s jeho souhlasem započato před uplynutím lhůty 14 dnů od převzetí plnění“*.

Finanční arbitr konstatuje, že Instituce informovala Navrhovatele o lhůtách a podmínkách podle § 53 odst. 7 a 8 písm. a) v bodech g. a h. povinných informací Smlouvy o konzultaci. V bodě d. Smlouvy o konzultaci je pak uvedeno, že *„[c]eny za poskytnutí služeb jsou splatné v hotovosti při plnění podmínek Smlouvy a klient obdrží od finančního konzultanta doklad o zaplacení uvedený pod těmito povinnými informacemi“*.

Finanční arbitr je toho názoru, že s ohledem na způsob uzavření a znění Smlouvy o konzultaci neposkytla Instituce Navrhovateli v dostatečném předstihu informace podle § 53 odst. 4 občanského zákoníku a nebyla a ani nemohla být dána Navrhovateli lhůta 14 dnů pro odstoupení od smlouvy, neboť byly naplněny podmínky podle § 53 odst. 7 poslední věta ve spojení s § 53 odst. 8 písm. a) téhož zákona. Faktickým důsledkem pak bylo, že Navrhovatel neměl možnost se dostatečně seznámit s podmínkami uzavírané smlouvy, resp. zvážit, zda za těchto podmínek chce

smlouvu skutečně uzavřít a zároveň po uzavření smlouvy již nemohl v zákonné lhůtě 14 dnů odstoupit, protože bylo ze Smlouvy o konzultaci na místě plněno.

Finanční arbitr uvádí, že z hlediska vzájemných práv a povinností ze Smlouvy o konzultaci vyplývá Instituci povinnost poskytnout Navrhovateli informace podle bodu b. této smlouvy. Navrhovateli pak vyplývá dle bodu c. a d. povinnost za poskytnutí těchto informací zaplatit úplatu ve výši 6.500,-Kč s DPH, a to v hotovosti.

Podkladem pro plnění předmětu ze Smlouvy o konzultaci má být dokument „*Obecné zásady zodpovědného úvěrování základy finanční gramotnosti*“, který měl Navrhovatel podle tvrzení Instituce obdržet a Osobní dotazník, jenž měl být s Navrhovatelem v rámci konzultace vyplněn a má sloužit jako osvědčení o tom, že bylo klientovi ze smlouvy plněno.

Finanční arbitr zkoumal obsah dokumentu „*Obecné zásady zodpovědného úvěrování základy finanční gramotnosti*“ a zjistil, že obsahuje informace o spotřebitelské smlouvě, ochraně spotřebitele a nekalých obchodních praktikách, neodvolatelném návrhu, finančním trhu, lichvě, zásadách hospodaření s finančními prostředky, zajištění závazků, exekuci nebo oddlužení. Finanční arbitr je toho názoru, že název i obsah zcela neodpovídá předmětu plnění podle bodu b. Smlouvy o konzultaci a informace v něm obsažené jsou obecně známého charakteru, kterých si je z velké části vědom průměrný spotřebitel, nebo informace s předmětem plnění nesouvisející. Zhodnocení finanční situace klienta zcela chybí (dále jen „*Brožura zásad úvěrování*“).

Zhodnocení finanční situace Navrhovatele, jako významná součást předmětu plnění ze Smlouvy o konzultaci, Instituce neprokázala, když ani jedna strana sporu nebyla schopna předložit vyplněný Osobní dotazník. Finanční arbitr tak podrobil zkoumání pouze prázdný formulář Osobního dotazníku, který získal v rámci své úřední činnosti a to s ohledem na informace, které jsou v něm požadovány.

V Osobním dotazníku je klient označován jako žadatel a jsou v něm zjišťovány kromě základních informací jako rodinný stav či sociální zařazení i informace o jeho příjmech a závazcích jako čistý měsíční příjem ze zaměstnání a ostatní příjmy, výživné nebo bankovní a nebankovní závazky. Totožné informace jsou zjišťovány i o případném spolužadatele. Na poslední straně Osobního dotazníku se pak zjišťují informace o celkové výši příjmů a závazků žadatele a spolužadatele a o požadované výši úvěru nebo půjčky. Žadatel popřípadě spolužadatel pak závěrem podepisuje prohlášení, ve kterém dává Instituci souhlas se zpracováním osobních údajů a prohlašuje, že všechny informace v něm jsou pravdivé a správně vyplněné. Současně pak žadatel prohlašuje, že byl seznámen se svou finanční situací, obdržel informace o správném úvěrování, podstatě zákona o spotřebitelském úvěru a obdržel informace o ochraně spotřebitele.

K osobnímu dotazníku jako dokladu o tom, že finanční konzultant zhodnotil finanční situaci Navrhovatele, finanční arbitr s ohledem na obsah zkoumaného formuláře a vyjádření Finančního konzultanta konstatuje, že pokud jsou obsahem pouze informace uvedené klientem (Navrhovatelem) resp., informace, které klient zná a je schopen je doplnit do Osobního dotazníku bez jakékoliv asistence, nemůže takto vyplněný dotazník hodnotit finanční situaci klienta, resp. naplnit předmět plnění uvedený v písmenu b. Smlouvy o konzultaci.

Finanční arbitr nemá za prokázané, že by Navrhovatel obdržel vyplněný Osobní dotazník, jako část plnění ze Smlouvy o konzultaci prokazující, že byla zhodnocena Navrhovatelova finanční

situace. Z tvrzení Finančního konzultanta vyplývá, že obecně bývá součástí plnění ze smlouvy o konzultaci vyplnění osobního dotazníku a vyplněný osobní dotazník klienta spolu s ostatní dokumentací odesílá Instituci. O předání Navrhovateli tak, aby měl zhodnocenu svou finanční situaci a současně měl doklad osvědčující, zda a jakým způsobem byla jeho finanční situace zhodnocena, finanční konzultant neuvedl ničeho.

S ohledem na výše uvedené finanční arbitr nemá za prokázané, že byl ze strany Instituce předmět Smlouvy o konzultaci naplněn a zároveň konstatuje, že Instituce získáváním a poskytováním informací Navrhovateli podle předmětu smlouvy, pouze plnila povinnost, kterou jí zákon ukládá v souvislosti s poskytováním spotřebitelských úvěrů.

Finanční arbitr dále zkoumal stav, který vyplývá ze Smlouvy o konzultaci a Klientské smlouvy v jejich vzájemné souvislosti, a proto konstatuje následující.

Navrhovatel na základě výše uvedených smluv zaplatil Instituci úplatu, poskytl Finančnímu konzultantovi osobní údaje, údaje o svých příjmech a závazcích, výši požadovaného úvěru a souhlasil se zpracováním těchto údajů Institucí. Současně obdržel informace přímo či nepřímo související s postavením spotřebitele, spotřebitelskými úvěry a hospodařením s finančními prostředky (vztahy vyplývající ze Smlouvy o konzultaci, popřípadě jejích příloh Brožury zásad úvěrování nebo Osobního dotazníku). Dále se Navrhovatel zavázal poskytnout Instituci veškeré potřebné dokumenty, kterých je potřeba pro poskytnutí úvěru a přijal povinné předmluvní informace podle § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru (vztahy vyplývající z Klientské smlouvy a jejích příloh).

Instituce naproti tomu získala informace o Navrhovateli a požadované výši úvěru, aby mohla objektivně zhodnotit jeho úvěruschopnost popřípadě právo si od Navrhovatele vyžádat další dokumenty, poskytla Navrhovateli informace vyplývající z Brožury zásad úvěrování, splnila povinnost podle § 5 zákona o spotřebitelském úvěru, obdržela plnění a zavázala se zvážít, zda úvěr Navrhovateli poskytne či nikoliv.

Finanční arbitr s ohledem na výše uvedené tedy nemá pochyb o tom, že mezi Navrhovatelem a Institucí byly v souladu se zákonem provedeny úkony odpovídající činnosti spotřebitele a věřitele při poskytování spotřebitelských úvěrů.

Finanční arbitr se proto dále musel zabývat otázkou, zda Smlouva o konzultaci a Klientská smlouva byly platně sjednány, resp. zda Navrhovatel nejednal v takovém omylu, který by měl za následek neplatnost výše uvedených smluv.

Podle § 49a občanského zákoníku „*[p]rávní úkon je neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon učiněn, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně*“.

Jak již bylo uvedeno výše, finanční arbitr je toho názoru, že Navrhovatel chtěl s Institucí uzavřít úvěrovou smlouvu. S přihlédnutím k okolnostem, za kterých byly smluvní vztahy uzavřeny, a právům a povinnostem ze smluv vyplývajícím, nezbyvá finančnímu arbitrovi než konstatovat, že Navrhovatel se mylně domníval, že uzavření výše uvedených smluv, stejně tak jako poskytnutí potřebných informací a zaplacení úplaty, je nezbytným zákonným či smluvním předpokladem pro získání úvěru od Instituce.

Podle § 40a občanského zákoníku je neplatnost právního úkonu z důvodu omylu podle § 49a postavena na principu relativní neplatnosti, tudíž právní úkon se považuje za platný, dokud se ten, kdo je úkonem dotčen, neplatnosti nedovolá.

Dovolání se relativní neplatnosti je právním úkonem ve smyslu § 34 občanského zákoníku, který stanoví, že „[p]rávní úkon je projev vůle směřující zejména ke vzniku, změně nebo zániku těch práv nebo povinností, které právní předpisy s takovým projevem spojují“, u kterého není rozhodující, jak účastník právní úkon nazve, ale k jakému projevu vůle ve skutečnosti právní úkon směřuje.

Finanční arbitr se ztotožňuje s názorem Nejvyššího soudu, který v rozsudku ze dne 20. 5. 2004, sp. zn. 32 Odo 722/2003, uveřejněném pod C 2883 v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, ročník 2007, konstatoval, že „projev vůle, kterým se účastník relativní neplatnosti dovolává, musí vyjadřovat jak skutečnost, že jde o uplatnění relativní neplatnosti, tak i vadu právního úkonu, která v dané věci jeho relativní neplatnost způsobila. Přitom skutečnost, že účastník uplatňuje relativní neplatnost, vyplývá již z toho, že z jeho žalobního tvrzení se podává, že pro vadu právního úkonu, která má podle zákona za následek relativní neplatnost, nechce být účinky tohoto úkonu vázán“. V posuzovaném případě soud konstatoval, že odstoupení žalobkyně od smlouvy je dovoláním se relativní neplatnosti, neboť žalobkyně tím projevila svou vůli nebýt do budoucna vázána smlouvou, kterou uzavřela, přičemž z žaloby bylo zřejmé, že žalobkyně nechce být předmětnou kupní smlouvou vázána právě proto, že ji uzavřela v omylu, když vycházela ze skutečnosti, že předmět koupě má vlastnosti, o nichž byla prodávajícím ujištěna, a poté zjistila, že jí nebyly o předmětu koupě sděleny pravdivé informace. Nejvyšší soud k věci dále uvádí, že „ze souhrnu informací v žalobě musí vyplynout, o jaký právní poměr svůj nárok opírá, není však třeba, aby žalobce sám tento právní důvod v žalobě výslovně uváděl“.

Navrhovatel v dopisu Instituci ze dne 13. 11. 2012 uvádí „[o]dstupuji tímto od Klientké smlouvy číslo F000840 uzavřené dne 2. 11. 2012... Před podpisem smlouvy mi nebylo umožněno si smlouvu řádně přečíst, ba naopak jsem byl dál mylně informován, že jde o smlouvu o úvěru...“. Finanční arbitr je tedy ve světle výše uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu toho názoru, že Navrhovatel splnil svoji povinnost dovolat se vůči Instituci relativní neplatnosti podle § 40a občanského zákoníku, neboť z jeho právního úkonu jednoznačně vyplývá vůle nebýt dále smluvně vázán s Institucí stejně jako důvod omylu tedy, že byl mylně informován, že podpisem veškerých dokumentů uzavírá smlouvu o úvěru.

Finanční arbitr dále zkoumal, zda se ze strany Navrhovatele jednalo o omyl podstatný a omluvitelný ve smyslu § 49a občanského zákoníku, který má za následek neplatnost právního úkonu. Finanční arbitr opět sdílí právní názor Nejvyššího soudu, který ve svém rozsudku ze dne 19. prosince 2002, sp. zn. 30 Cdo 1251/2002, judikoval, že „[o]myl je podstatný, jestliže jednající osoba učinila právní úkon v omylu vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro právní úkon rozhodující (tedy podstatná), a bez níž by k právnímu úkonu nedošlo, a dále osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela v době právního úkonu alespoň vědět. Podstatnou je pak taková skutečnost (resp. vlastnost věci), k níž úmysl jednající osoby směřuje ve své podstatě a současně byl takovýto úmysl i ozřejměn.“

Ustanovení § 49a obč. zák. pojednávající o omylu jednající osoby však není možno vykládat tak, že na jeho základě je tato osoba, která se omylu pak dovolává, zbavena povinnosti podle okolností konkrétního případu sama si zajistit odpovídající míru objektivních informací o okolnostech, resp. skutečnostech, které má tato osoba za rozhodující pro uskutečnění

zamýšleného právního úkonu. To se zvyrazňuje mimo jiné především též v případech, kdy jde např. o skutečnost (resp. skutečnosti) odborného charakteru, v níž jednající osoba příslušné odborné znalosti nemá. Zanedbání požadavku okolnostem přiměřené péče jednající osoby zajistit si okolnostem odpovídající objektivní informace pro posouzení existence předpokladů, které jsou pro ni z hlediska uvažovaného právního úkonu významné (resp. rozhodné), proto je způsobilé zpochybnit možnost účinně se pak ve smyslu ustanovení § 49a o. z. dovolat tímto počínáním ovlivněného omylu.

V takovémto případě je proto třeba v případě, že se jednající osoba omylu ve smyslu ustanovení § 49a obč. zák. dovolává podle ustanovení § 40a téhož zákona, uvážít, zda se zde jedná o omyl tzv. omluvitelný či naopak o omyl neomluvitelný.

O omluvitelný omyl, kterým je pravidelně omyl jednající osoby týkající se skutkových okolností (error facti), pak nepochybně nejde, byl-li omyl jednající osoby zaviněn její nedbalostí při využití možnosti ověřit si skutečnosti rozhodné pro uskutečnění zamýšleného právního úkonu. Tj. jinak řečeno, o omyl, který lze omluvit, nepůjde tehdy, měla-li jednající, a omylu se pak dovolávající osoba, možnost se takovému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností pro uskutečnění právního úkonu rozhodujících. Nelze totiž akceptovat možnost, že by se bylo lze účinně dovolat neplatnosti pro omyl podle ustanovení § 49a obč. zák. za situace, kdy by omylu se dovolávající osoba zanedbala pro ni ve věci objektivně existující možnost přesvědčit se o pravém stavu věci, a bez příčiny se ve svém úsudku nechala mylně ovlivnit případnými dojmy, náznaky řešení, resp. hypotézami o vlastnostech předmětu zamýšleného právního úkonu.“

Finanční arbitr ze všech provedených důkazních prostředků dospěl k závěru, že omyl Navrhovatele je bezpochyby omyl omluvitelný, neboť Navrhovatel se na základě informací poskytnutých Finančním konzultantem důvodně domníval, že podepsání veškerých dokumentů resp., uzavření Smlouvy o konzultaci a Klientské smlouvy spolu se zaplacením úplaty bude mít za následek poskytnutí úvěru ze strany Instituce, kdy částku 6.500,- Kč považoval za zálohu na poskytnutí úvěru. Tato skutečnost vyplývá i z dopisu ze dne 13. 11. 2012, který adresoval Instituci. Finanční arbitr je přesvědčen, že Navrhovatel by výše zmíněné smlouvy nepodepsal, resp. neuzavřel a neuhradil zálohu, pokud by si nemyslel, že je to nezbytné pro získání úvěru. Dále pak finanční arbitr konstatuje mimo jiné i s ohledem na vyjádření Finančního konzultanta, že Instituce tento omyl svým jednáním vyvolala, a to okolnostmi, za kterých byly výše uvedené smlouvy uzavřeny i předmětem jejich plnění.

Finanční arbitr dále zkoumal, zda Navrhovatel vzhledem k okolnostem, za kterých byla Smlouva o konzultaci a Klientská smlouva uzavřena, vynaložil přiměřenou péči resp., zda Navrhovatel vynaložil náležitou snahu na získání objektivních informací.

Smlouva o konzultaci byla uzavřena prostřednictvím prostředků komunikace na dálku a povinné informace podle § 53 odst. 4 a odst. 6 občanského zákoníku byly Navrhovateli poskytnuty za podmínek uvedených v § 53 odst. 7 téhož zákona, resp. nebyly poskytnuty s dostatečným předstihem, ale v tentýž den, kdy byla Smlouva o konzultaci uzavřena a v týž okamžik, kdy bylo ze smlouvy plněno. Následkem pak byla skutečnost, že Navrhovatel nemohl podle § 53 odst. 8 písm. a) občanského zákoníku od smlouvy odstoupit. Klientská smlouva s uvedením výše požadovaného úvěru a obtížně srozumitelným obsahem, pak byla uzavřena společně se Smlouvou o konzultaci. Finanční arbitr je toho názoru, že vzhledem k okolnostem nebyl dán Navrhovateli čas potřebný k tomu, aby mohl při uzavírání smluv postupovat s přiměřenou péčí, tedy zjistit objektivní informace. Navrhovatel se proto, i s ohledem na těsnou časovou

souslednost, neměl možnost svému omylu vyhnout vlastní pečlivostí při seznání skutečností pro uskutečnění právního úkonu, které byly rozhodující. Finanční arbitr tak s odkazem na předešlý odstavec i v tomto případě konstatuje, že s ohledem na způsob uzavření výše uvedených smluv a způsob plnění, byl omyl Navrhovatele omluvitelný.

11. K výrokům rozhodnutí

Finanční arbitr dospěl k závěru, že Smlouva o konzultaci je neplatná podle § 49a občanského zákoníku.

Plnění, které Navrhovatel Instituci na základě Smlouvy o konzultaci poskytl – finanční prostředky ve výši 6.500,- Kč, je tedy plněním z neplatného právního úkonu ve smyslu § 451 odst. 2 občanského zákoníku a Instituce je povinna podle odst. 1 téhož ustanovení toto plnění Navrhovateli vydat. Na základě výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto nálezu.

Jelikož finanční arbitr současně vyhovuje Navrhovateli, je na místě, aby Instituci uložil podle § 17a zákona o finančním arbitrovi sankci. V tomto případě finanční arbitr ukládá ve výroku II. tohoto rozhodnutí sankci v minimální výši stanovené tímto ustanovením, tedy v částce 15.000 Kč, neboť 10 % z částky 6.500,- Kč, kterou je Instituce podle nálezu povinna zaplatit Navrhovateli, minimální hranici nepřesahuje.

Protože se finančnímu arbitrovi nepodařilo přivést strany sporu ke smíru, rozhodl na základě všech výše uvedených skutečností ve věci tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 22. 10. 2013

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr